

ΝΟΣΟΣ ΤΩΝ ΛΕΓΕΩΝΑΡΙΩΝ

Ορισμός

Πρόκειται για οξεία λοίμωξη του αναπνευστικού, η οποία οφείλεται στη Λεγιονέλλα (Legionella), βακτηρίδιο διαδεδομένο στη φύση, καθώς και στα συστήματα που περιλαμβάνουν νερό:

- συστήματα ύδρευσης
- σωληνώσεις ύδρευσης(σωλήνες με λίγο νερό, με διαβρώσεις και άλατα, απολήξεις ντους)
- συστήματα κλιματισμού θέρμανσης - ψύξης
- δεξαμενές θερμού ή ψυχρού νερού(κολυμβητήρια, θερμαινόμενες πισίνες, συντριβάνια, αλλά και φυσικές δεξαμενές θερμού νερού-ιαματικά λουτρά ...)
- συσκευές(υγραντήρες, ιατρικές συσκευές που χρησιμοποιούν τρεχούμενο νερό)

Θερμοκρασίες 20-45^oC είναι το κατ'εξοχήν περιβάλλον που ευνοεί την ανάπτυξη της Λεγιονέλλα. Από τα πολυάριθμα διαφορετικά είδη του βακτηριδίου που έχουν συνδεθεί με ανθρώπινη νόσο, αντιπροσωπευτικώτερη είναι η legionella pneumophila η οποία προκαλεί δύο ξεχωριστές κλινικές μορφές, τη Νόσο των Λεγεωναρίων και τον Πυρετό Pontiac^{1,3}.

Η νόσος μπορεί να εμφανισθεί

- **Σποραδικά:** όταν δεν συνδέεται με συγκεκριμένη εστία
- **Με εξάρσεις:** όταν δύο ή περισσότερα άτομα νοσούν στην ίδια περιοχή την ίδια χρονική περίοδο. Ανάλογα με το περιβάλλον εμφάνισης διακρίνεται σε:
 - **Νοσοκομειακή Νόσο των Λεγεωναρίων :** έχει προηγηθεί παραμονή σε νοσοκομείο τις προηγούμενες 2-10 ημέρες
 - **Νόσο Λεγεωναρίων των Ταξιδιωτών:** έχει προηγηθεί ταξίδι τις προηγούμενες 2-10 ημέρες.

Μετάδοση³

- αερογενώς, με εισπνοή των μολυσμένων σταγονιδίων νερού
- σπανιότερα με κατάποση μολυσμένου ύδατος
- η μετάδοση από άνθρωπο σε άνθρωπο είναι εξαιρετικά σπάνια.

Παράγοντες κινδύνου^{1,3}

Δεν νοσούν απαραίτητως όλοι όσοι εκτίθενται. Παράγοντες κινδύνου είναι:

- Ηλικία >50 ετών
- Κάπνισμα: καπνιστές και πρώην καπνιστές
- Χρόνιο αναπνευστικό νόσημα (π.χ. Χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια)
- Σακχαρώδης Διαβήτης
- Νεφρική, Ηπατική ανεπάρκεια
- Καρκίνος
- Ανοσοκαταστολή λόγω νόσου ή θεραπείας (χημειοθεραπεία, ακτινοθεραπεία)

Πνευμονία Λεγεωναρίων^{1,3}

Χρόνος επώασης 2-10 ημέρες. Πρόκειται για σοβαρή πνευμονία η οποία απαιτεί νοσηλεία σε νοσοκομείο και συνοδεύεται από θνησιμότητα που ανέρχεται σε 1- 10% . Η έγκαιρη έναρξη χορήγησης αντιβιοτικών έχει βελτιώσει σημαντικά την πρόγνωση και έκβαση της νόσου.

ΕΚΔΗΛΩΝΕΤΑΙ: με πυρετό, βήχα, δύσπνοια, πονοκέφαλο ενώ μπορεί επίσης να εμφανισθούν ναυτία, διάρροια, συγχυτικά φαινόμενα. Τα συμπτώματα αρχίζουν 2-10 ημέρες από την έκθεση.

ΔΙΑΓΝΩΣΗ: γίνεται με ακτινογραφία θώρακος, αναζήτηση του αντιγόνου του βακτηριδίου στα ούρα, καλλιέργεια του βακτηριδίου στα πτύελα ιδανικά πριν την έναρξη της θεραπείας με αντιβιοτικά.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ: περιλαμβάνει αντιβιοτικά (μακρολίδες ή φθοριοκινολόνες).

Πυρετός Pontiac^{1,3}

Ελαφρά, αυτοπεριοριζόμενη νόσος , με χρόνο επώασης 3-5ημέρες.Τα συμπτώματα μπορεί να αρχίσουν μέσα σε λίγες ώρες από την έκθεση, συνήθως είναι πυρετός και μυικοί πόνοι, εικόνα που δίνει την εντύπωση γριπώδους συνδρομής. Συνήθως δεν χρειάζεται ειδική θεραπεία, αντιμετωπίζονται τα συμπτώματα με αντιπυρετικά-αναλγητικά.

Προληψη^{1,3}

- βασίζεται στη διαχείριση των συστημάτων νερού έτσι ώστε να μην ευοίεται η ανάπτυξη του μικροβίου
 - Τακτικός έλεγχος του νερού σε όλες τις πιθανές εστίες.
 - Χρήση απολυμαντικών νερού προληπτικά (χλωρίωση, ιονισμός, υπεροξειδίο υδρογόνου, υπεριώδης ακτινοβολία).
- Αναζήτηση της αρχικής εστίας και αντιμετώπιση με
 - Υπερχλωρίωση
 - Θερμικό shock

Επαγρύπνιση¹

Στην Ελλάδα υπάρχει σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου της ποιότητας των υδάτινων πόρων και των εγκαταστάσεων ύδρευσης μέσω πολλαπλών παραμέτρων που περιλαμβάνουν την αναζήτηση τοξικών ουσιών και παθογόνων μικροοργανισμών.

Διενεργούνται αυτοψίες σε τουριστικά καταλύματα με σκοπό την εκτίμηση κινδύνου για εμφάνιση κρούσματος ή συρροής κρουσμάτων, ενώ στη συνέχεια ενημερώνεται και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιτήρησης της Νόσου των Λεγεωναρίων.

Τα πρόσφατα περιστατικά είναι και τα πρώτα που καταγράφηκαν στην Ελλάδα, καθώς δεν υπήρχαν αναφορές νόσου μέχρι σήμερα. Πρόκειται για περιπτώσεις σποραδικής νόσου καθώς δεν έχει διαπιστωθεί εστία μόλυνσης.

Καταγραφή/Δήλωση περιστατικών¹

Η Νόσος των Λεγεωναρίων δηλώνεται υποχρεωτικά μέσω ειδικού εντύπου του ΥΠ. Υγείας και του ΚΕΕΛΠΝΟ για την αποτελεσματική επιδημιολογική επιτήρηση της νόσου.

Βιβλιογραφία

1. Κέντρο Ελέγχου & Πρόληψης Νοσημάτων. ΝΟΣΟΣ ΤΩΝ ΛΕΓΕΩΝΑΡΙΩΝ/ΛΕΓΕΩΝΕΛΛΩΣΗ. <http://www.keelpno.gr/el-gr/νοσήματαθέματαυγείας/λοιμώδηνοσήματα/νο%CF>. Accessed August 2, 2018.
2. European Centre for Disease Prevention and Control. European Legionnaires' Disease Surveillance Network (ELDSNet). <https://ecdc.europa.eu/en/about-us/partnerships-and-networks/disease-and-laboratory-networks/eldsnet>. Accessed August 2, 2018.
3. Centers for Disease Control and Prevention. Legionella (Legionnaires Disease and Pontiac Fever). <https://www.cdc.gov/legionella/about/index.html>. Last updated 2018. Accessed August 2, 2018.